

In memoriam Baló György

„Ha újra dönthetnék, biztos nem lennék sem újságíró, sem televíziós” – mondta néhány éve egy interjúban a napokban elhunyt Baló György. És vajon létezik-e ennél kiábrándultabb, csalódottabb kijelentés egy olyan ember szájából, aki az elmúlt évtizedek talán legsikeresebb újságírója, televíziósa volt. Legalábbis látszólag. Hiszen televíziós karrierje majdnem töretlen volt, számos pályatársával ellentétben csaknem mindvégig képernyőn tudott maradni. Hosszú ideig a közszolgálati, majd az utóbbi években a legnépszerűbb kereskedelmi csatornán szerkesztett és vezetett műsort. És ugyancsak kivételes karrier volt az övé abból a szempontból is, hogy soha nem kellett vállalatatlan szakmai kompromisszumokat kötnie, amit csinált, mindig igényes volt, színvonalas, halálosan profi. Mégis elégedetlen volt és csalódott. Mert úgy érezte, hogy soha nem valósíthatta meg élete álmát: egy valódi, független, színvonalas közszolgálati televízió felépítését.

Pedig sokszor csak egy lépés választotta el ettől, de a politika minden esetben belekötött a levesébe. Szakmai karrierje során a legnagyobb kudarcot az általa kidolgozott TV3 pályázatának méltatlan elbukása jelentette. Miután 1997-ben az ORTT (Országos Rádió- és Televíziótestület) pályázatot írt ki a két országos földi terjesztésű kereskedelmi televíziós csatornára, három külföldi cég adta be pályázatát. A német MTM-SBS a kereskedelmi

1-es frekvenciára, az RTL a kereskedelmi 2-es frekvenciára, a Ronald Lauder által vezetett befektetői csoport pedig mindkettőre pályázott. Lauderék Írisz TV néven futó pályázatát Baló György dolgozta ki és menedzselte. Magától értetődő volt, hogy ha megnyerik az egyik frekvenciát, annak ő lesz a vezetője. Olvastam mindhárom pályázatot. Az Írisz TV nemcsak négy milliárd forinttal több használati díjat ajánlott a frekvenciáért, hanem egy, a másik kettőnél sokkal színvonalasabb, igényesebb, gazdaságilag megalapozottabb televízió felépítését ígérte. Ha akkor az az elképzelés megvalósult volna, ma talán az egész kereskedelmi televíziózás másképpen festene Magyarországon.

A Balóék által vizionált televízió magasra tette a mércét: nem a bulvár, a gagyi, az ízléstelenség területén kívánt versenybe szállni, hanem a színvonalas szórakoztatás és tájékoztatás világában. Ez olyan kihívás lett volna, amelyhez a többi csatornának is alkalmazkodnia kellett volna. Nem véletlen, hogy azokban az országokban, amelyekben színvonalas közszolgálati televízió működik, soha nem süllyed olyan mélyre a kereskedelmi televíziózás, mint ott, ahol egyetlen független, színvonalas orgánus sincsen. Csakhogy a politikai elit döntő részét sokkal jobban foglalkoztatta, hogy ki kapja meg a frekvenciákat, mint az, hogy melyik pályázat milyen műsort és gazdasági stabilitást ígér. És bár ez az első MSZP–SZDSZ-koalíció idején tör-

tént, amikor a kormánykoalíciónak kétharmados többsége volt a parlamentben, az MSZP és az akkor már a jobboldal vezető erejének számító Fidesz titokban összefogott azért, hogy ne az SZDSZ-esként számon tartott Írisz TV kapja a frekvenciát. Hogy ne a liberálisok és ne a zsidók kapják. Ez persze soha nem lett így kimondva, de nyilvánvaló volt. Mert Horn Gyula és Orbán Viktor ebben egyetértettek: jobban utálták az SZDSZ-t, mint egymást. A pályázat elbírálása során és azt követően is a legkülönbözőbb csalások, törvénysértések, simlisségek fordultak elő annak érdekében, hogy Lauderék és az őket képviselő Baló ne kerüljön az önálló televíziós frekvencia közelébe. A pályázatok nyilvánvalóan törvénysértő elbírálása után perek sora következett, ezeket az Írisz TV jó eséllyel megnyerte volna, csak hogy az ítélethirdetés napján az alperes bejelentette, hogy megvásárolta a felperest, és így okafogyottá vált a per.

Ezt a jogi „ínyencséget” egyszer még tanítani fogják az egyetemeken.

A másik két súlyos pofont ugyancsak a politikától kellett elszenvednie Baló Györgynek. Két alkalommal pályázott az akkor már szétesőben lévő közszolgálati televízió elnöki posztjára, és mindkét alkalommal

elbukta. A politika által delegált kurátorok szűrőjén átment, ám az ún. társadalmi kuratórium mindkét esetben megbuktatta. És persze minden érdeklődő pontosan tudta, hogy a társadalmi kuratóriumoknak – amelyekbe eredendően a civil szervezetek delegáltak tagokat – kevés közük van a társadalomhoz. A jobboldali pártok meghosszabbított kezeként működő civilek nyilvánvalóan pártutasításra döntöttek úgy, hogy ne Baló György legyen az MTV elnöke. A Fidesz és az MDF szétártta a karját, nincs mit tenniük, ha így döntöttek a civilek. Nem számított a jelölt korábbi szakmai teljesítménye, felkészültsége, tekintélye, egyetlen szempont volt fontos, hogy ne független, autonóm személyiség kerüljön a köztévé élére. És persze ne liberális vagy, mondhatnám, zsidó.

Baló György a közszolgálati televíziózás etalonja volt: autonóm, gondolkodó, szakmailag felkészült, hiteles és tekintélyes személyiség. Éppen olyan, amelyet a törvény betűje szerint egy közszolgálati intézmény vezetése megkíván. Ez volt vele a baj. És ezért csalódott abban, amire az életét tette fel, és aminek egyik legkiválóbb művelője volt széles e hazában.

Vásárhelyi Mária